

Martina Kuzmić
Zagreb

VRBNIČKA ČAKAVŠTINA

(Marija Trinajstić-Božić, *Zlatne konca od ljubavi*, Vrbnik, 2003., 132 str.)

Pred nama je zbirka pjesama *Zlatne konca od ljubavi* koja otvara pogled u svakidašnjicu Vrbničanke Marije Trinajstić-Božić. Ljepota i milozvučje lirskih pjesama izraženi su vrbničkom čakavštinom. Vrbnički govor pripada čakavskome narječju, a nosi osebujne karakteristike različite od drugih krčkih i kopnenih čakavskih govora. U promicanju vrbničke čakavštine važnu je ulogu odigrao Ivan Žic (1860. – 1940.) kao učitelj i ujak Marijinog oca Mate Trinajstića (1906. – 1985.). Ivan Žic prikupljao je podatke o životu i običajima rodnoga Vrbnika, a plod je njegova prikupljanja knjiga *Vrbnik na otoku Krku* iz 2001. godine. Zbirka pjesama Marije Trinajstić-Božić sadrži brojne riječi vrbničkoga govora koje je zabilježio Ivan Žic.

O vrbničkome govoru pisao je Rudolf Strohal u članku *Dijalekat grada Vrbnika u prošlim vijekovima upoređen sa današnjim* (*Rad JAZU*, 199, Zagreb, 1913., 67–152).

O nastanku i svrsi zbirke progovara lektorica i korektorica dr. Vlasta Sindik-Pobor u proslavu *O vrbničkoj čakavštini*. Ona je naučila vrbnički govor od Marijine majke Marije Dujmović u prvih šest godina života u Vrbniku, nakon čega je otišla na školovanje u Zagreb.

Glavni je povezni motiv svih pjesama ljubav. O tome piše prof. Mira Katunar, rođ. Volarić, u uvodnome dijelu *Ljubav u zbirci pjesama „Zlatne konca od ljubavi“*. Zbirka je pjesnički prvijenac Marije Trinajstić-Božić, a nastala je iznošenjem doživljaja iz djetinjstva u suživotu s Bogom. Kroz pjesme se provlači ljubav prema Bogu, roditeljima, braći, obitelji, primorskim kućicama, djeci, dječjim igricama, rodnome gradu Vrbniku, čakavskoj *beseđi* i *verbenskom* će te prema svim malim stvarima koje čine život.

Zbirka se sastoji od četiri dijela. U prvome dijelu autorica govori o svojim doživljajima Vrbnika i čakavske *verbenske besede*. Potom iznosi razmišljanja o djetinjstvu i *fameji*, pa o svojim ljubavima, misleći na svoju obitelj. U evokacijama na mladenačke dane temelj ljubavi pronalazi u roditeljima i nezaboravnim zgodama iz djetinjstva. Ljubav prema majci provlači se od ranoga djetinjstva do smrti. Čitava je zbirka poruka ljubavi prema Marijinoj obitelji, kao što i sama kaže „ljubav je poput lanca koji nastavljam o i koji ne smijemo prekinuti“. Pjesme su nastajale u trenucima samoće, jer u stihovima autorica progovara o svojim najdubljim osjećajima, čežnjama, radostima i tugama.

Prvi dio zbirke sadrži osam pjesama (*Moj Vrbnik, Starih zvoni topli glas, Bukunić neba va moru, Ves dan, Verbenska beseda, Kako bi bilo, Nazoru, Cvetu šipuna*). Drugi dio sadrži jedanaest pjesama (*Vinčiče od rožic, Ditenstvo, A vi me zibjite, Mat je govorela, Otec, Gelnece, Lumin, Na mertvin god, Pošepjala sen, Samol misel razumi, Noć*). Treći dio sadrži devet pjesama (*Jubav, Serce, Šence jih špija, Dva serca, Mojemu sinu, Seki dan, Val, Meglina, Kada ovojsto vrime pasa*). Četvrti dio sadrži pet pjesama (*Najveća zvezda, Znal si Bože moj, Kumpanj, Kadi se šenica želti, Vridno je živiti*).

Na kraju zbirke autorica je dodala *Tumač riječi vrbničke čakavštine i Riječi vrbničke čakavštine abecednim redom*. Rječnik sadrži 215 riječi na 27 stranica. Riječi se navode abecednim redom uz oznaku gramatičke kategorije kojoj pripada i značenje. Uza svaku riječ navodi se nekoliko primjera rečenica u kojima se upotrebljava ta riječ. Kao primjer navodim *gelnece*” im. ž. pl. (*pluralia tantum*) ‘krunica’. *Ove gelnece su jako stari. Frater njin je prenesel troje gelnece. Više niman gelnac*.

Cilj je zbirke osvježiti, trajno zabilježiti i očuvati vrbničku čakavštinu za buduće generacije. Namijenjena je Marijinoj obitelji i prijateljima, Vrbničanima, ali i svim ljubiteljima čakavske riječi, čakavolozima.